

Dialog

*Mindretal &
mindretalspolitik*

Forum

*Nationale mindretal
og folkegrupper i
Slesvig-Holsten
og i Nordslesvig /
Region Syddanmark*

Norden

*Information
Koordination
Kooperation*

Hvad beskæftiger

DialogForumNorden sig med ?

I DialogForumNorden (DFN) har de fire nationale mindretal og folkegrupper i Slesvig-Holsten sammen med institutioner, organisationer og foreninger plus politikere fundet sammen i et interessefællesskab, hvor de gensidigt støtter og orienterer hinanden omkring fælles forhold såvel som individuelle mindretalsanliggender. De deltagende mindretal og folkegrupper ønsker på denne måde at samle deres fælles interesser og styrke deres gennemslagskraft og beslutningsdygtighed via koordination og samarbejde, samtidig med, at organisationerne og institutionernes sikres deres selvstændighed og uafhængighed.

Argumenter for mindretalsbeskyttelse – og hvad får flertallet ud af det?

Alle og enhver kan – måske ikke lige ved første øjekast – få behov for mindretalsbeskyttelse. Alle kan – uforskyldt og uden at ville det – havne i en situation, hvor man bliver en del af et etnisk, kulturelt eller nationalt mindretal. Netop derfor bør enhver tage stilling til den udfordring, det er at kræve de samme rettigheder som flertalsbefolkningen og insistere på at blive mødt med tolerance og respekt fra flertallet. Mindretalsgrupper er en berigelse for hele samfundet. De fremstår som tværkulturelle brobyggere, der kan vise flertalsbefolkningen nye måder at omgås andre kulturer og forskellige identiteter på. Som medborgere fra et bestemt regionalt område med tilhørsforhold til en særlig nation og et særligt folk manifesterer mindretallene sig - via deres identitet, sprog og kulturelle baggrund – som repræsentanter for den fælleseuropæiske mangfoldighed.

DialogForumNorden's medlemmer

- *Delstaten Slesvig-Holstens udpegede kommitterede for mindretal og folkegrupper, graenslandsarbejde og nedertysk*
www.schleswig-holstein.de
- *Europaudvalgets faste repræsentant ved Landdagen i Slesvig-Holsten* www.sh-landtag.de
- *Direktøren for den slesvig-holstenske Landdag*
www.sh-landtag.de
- *Det tyske mindretals hovedorganisationen Bund Deutscher Nordschleswiger, BDN* www.bdn.dk
- *Det danske mindretals kulturelle og folkelige hovedorganisation Sydslesvigsk Forening, SSF* www.sydslesvigsk-forening.de
- *Friserrådet – sektion Nord* www.friesenrat.de
- *Landsforeningen af Sinti og Romaer i Tyskland*
www.sinti-roma-sh.de
- *Sydslesvigsk Vælgerforening, SSW* www.ssw.de
- *Jaruplund Højskole* www.jaruplund.de
- *Nordfrisisk Institut* www.nordfriiskinstituut.de
- *Europa-Universitet Flensborgs mindretals-repræsentant*
www.uni-flensburg.de
- *Det Europæiske Akademi i Slesvig-Holsten, EASH* www.eash.de
- *Det Europæiske Center for Mindretals-anliggende, ECMI*
www.ecmi.de
- *Den europæiske paraplyorganisation for de autoktone, nationale mindretal / folkegrupper i Europa, FUEN* www.fuen.org
- *Region Syddanmark* www.regionsyddanmark.dk
- *Region Sønderjylland-Slesvig* www.region.dk

Kontakt

DialogForumNorden

c/o Europäische Akademie Schleswig-Holstein

Akademieweg 6, 24988 Oeversee

Tlf.: +49 (0)4630 550, E-Mail: dfn@eash.de

Hensynet til mindretal

Formand for DialogForumNorden er den til enhver tid udpegede mindretalskommitterede for delstaten Slesvig-Holsten. Gennem årtier har den kommitteredes embede omfattet en særlig hensigtserklæring om uafhængigt at fremme en atmosfære af indbydes forståelse og gensidig respekt blandt delstatens mindretal og øvrige flertals-befolkning.

Mindretalspolitikken i Landdagen

Mindretalspolitikken kræver dog særlige hensigtserklæringer, nemlig fortsat videreudvikling af troværdige procedurer og forretningsgange, der understøtter en offentlig og politisk forståelse for mindretallenes særlige problemer og udfordringer. Denne grundtanke har givet anledning til nedsættelse af særlige udvalg for det tyske mindretal i Nordslesvig, for friserne og sintiromaerne i Slesvig-Holsten med den til enhver tid siddende Landdagspræsident som formand. De øvrige pladser besættes af repræsentanter for

de politiske partier i Landdagen såvel som udpegede ordførere for mindretalsspørgsmål eller deres eventuelle stedfortrædere. Udvalget samles to gange årligt for at drøfte mindretalsanliggender generelt og for at udtale sig om særlige problemstillinger. Friserne, sinti-romaerne og det danske mindretal er omfattet af artikel 5 i forfatningen for delstaten Slesvig-Holsten, der forpligter Landdagen til at beskytte og fremme mindretallene og til at føre en mindretalspolitik i overensstemmelse med forfatningstillægget „Ausschuss für Bundes- und Europaangelegenheiten, für Kooperationspartnern im Ostsee- und Nordseeraum und für Minderheiten“ Den førte mindretalspolitik og dens grænseoverskridende betydning for det europæiske fællesskab dokumenteres i den officielle mindretalsrapport, som delstatsregeringen er forpligtet til at udarbejde mindst én gang i sin valgperiode, og som skal forelægges samtlige repræsentanter af DialogForumNorden (DFN) med ret til eventuelt at få redegørelsen uddybet af landdagens direktør.

Det tyske mindretal i Nordslesvig (Danmark)

Bund Deutscher Nordschleswiger (BDN) er hovedorganisation for den tyske folkegruppe i Nordslesvig. Organisationen repræsenterer mindretallets politiske, kulturelle og erhvervsmæssige grupper. Det tyske mindretal i Nordslesvig eksisterer siden folkeafstemningen i 1920 og består af cirka 15.000 borgere i et befolkningsområde med cirka 250.000 indbyggere i alt. Det tyske mindretal driver sine egne børnehaver, skoler og biblioteker, udfører kirkeligt og socialt arbejde, udgiver sin egen tysksprogede avis og tilbyder endvidere aktiviteter og fritidsmuligheder indenfor idræt, sport og kultur i sine egne foreninger. Organisationens centrale sekretariat ligger i Aabenraa. Slesvigsk Parti (Schleswigische Partei) er hjemmehørende under BDN, der endvidere har et lille afdelingssekretariat i København, som primært varetager det tyske mindretals interesse overfor den danske Regering, Folketingsmedlemmer og embedsmænd. Det tyske mindretal arbejder vedvarende på at uddybe og videreudvikle det dansk-tyske samarbejde i grænseregionen og bifalder et Europa, hvor alle nationale og kulturelle identiteter bliver respekteret. Det tyske mindretal føler sig ligeledes forpligtet til at udbrede kendskabet til de mindretalspolitiske erfaringer fra det dansk-tyske grænseland, som kan være nyttige andre steder og være med til at forebygge og løse konflikter overalt i Europa.

Det danske mindretal i Slesvig Holsten

Det danske mindretal i landsdelen Slesvig-Holsten består af cirka 50 000 medlemmer med tysk statsborgerskab og et dansk sindelag. Det danske mindretal manifesterer sig i foreninger indenfor stort set alle dagligdagens områder; fra kultur, politik og uddannelse (heriblandt 57 børnehaver med 2.200 børn, 46 skoler med cirka 5.700 elever). Mindretallet driver sit eget dagblad (Flensborg Avis), sin egen sundhedstjeneste med alderdomshjem og ældrepleje samt danske kirker. Den største forening og hovedambassadør for det danske mindretal i Sydslesvig er Sydslesvigsk Forening, mindretallets førende folkelige og kulturelle hovedorganisation, med hovedsæde – Dansk Generalsekretariat – i ejendommen Flensborghus i Flensborg.

Jaruplund Højskole – etableret i 1950 – fungerer som det danske mindretals folkehøjskole. Højskolens formål er at tilvejebringe frugtbare dansk-tyske relationer og en stærk europæisk samhørighed ved at skabe gode rammer for fortælling, formidling og udvikling af de historier og kulturelle sammenhænge, som er særlige for grænselandet. Herunder også at udbrede kendskabet til friserne og mindretalsgruppen sinti og roma, der ligeledes er omfattet den særlige mindretalsbeskyttelse i artikel 5 i forfatningen for Slesvig-Holsten. Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW) varetager såvel den organiserede som den fælles politiske interesse for både friserne og det danske mindretal i Slesvig-Holsten. Det er blandt andet SSW's fortjeneste, at spærregrænsen på fem procent af de

afgivne stemmer for at opnå valg til landdagen for Slesvig-Holsten er blevet ophævet. SSW engagerer sig ikke kun i det politiske arbejde omkring mindretalsspørgsmål, men deltager også aktivt i det øvrige politiske arbejde.

Friserne i Slesvig-Holsten

Friserens område i Slesvig-Holsten, kaldet Frisland, er geografisk afgrænset til Nordfriesland amt og øen Helgoland. Det særlige frisiske sprog er omfattet af beskyttelses-paragrafferne i det fælleseuropæiske Charter for Regionalsprog og Mindretalssprog. Det frisiske sprog beherskes og bruges dagligt af cirka 10.000 friserer, mens cirka 50.000 borgere føler sig som friserer.

Knap 1.000 skolebørn får friskundervisning på de lokale skoler i Nordfrisland og på øen Helgoland, mens en stor del af de mindre børn støder på det frisiske sprog i børnehaverne. Paraplyorganisationen for de frisiske foreninger og organisationer hedder Friserrådet, afdeling Nord med base i byen Bredsted. Rådet forhandler løbende med landsdelens offentlige myndigheder og står endvidere for kontakten til friserne i Holland og den tyske delstat Niedersachsen. Via Nordfrisisk Institut i Bredsted foretages et omfattende videnskabeligt arbejde med at værne om og forske i det frisiske sprog, den frisiske kultur og den frisiske historie, og instituttet støtter foreninger, studerende, undervisere og frivillige kræfter med at dokumentere og udgive resultaterne af deres projekter og forskningsarbejde. Siden 1998 har det frisiske folk endvidere været

omfattet af Europarådets særlige rammekonvention for beskyttelse af nationale mindretal, og i 2004 vedtog den slesvig-holstenske Landdag en lov, der sikrede det frisiske sprog i det offentlige rum, som blandt andet banede vejen for dobbeltsprogede skilte ved alle offentlige veje, bygninger, stationer og lignende i hele Nordfrisland og på Helgoland. Samme lovvedtagelse åbner tillige mulighed for, at frisk bliver anerkendt og sidestillet med tysk som andet officielt sprog på Helgoland og i Nordfrisland.

Sinti og roma i Slesvig-Holsten

Siden 1995 har cirka 60.000 tyskboende sinti'er og 10.000 herboende romaer været anerkendt som et nationalt mindretal, og tre år senere – i 1998 – blev romaernes sprog anerkendt og omfattet af det fælleseuropæiske charter for beskyttelse af mindretalssprog. Sinti og romaerne er forankret overalt i Tyskland, siden de første gang slog sig ned i egnen omkring domkirkebyen Hildesheim i 1407. Af historiske årsager har de koncentreret sig i landlige områder omkring storbyer i fortrinsvis de vestlige delstater. Der findes cirka 6.000 sinti-romaer i Slesvig-Holsten, som bliver repræsenteret af deres landsforening, der blandt andet yder råd og vejledning i sociale spørgsmål gennem sine medarbejdere på kontoret i Kiel. Her varetages også indsatsen med at tage vare på mindretallets særlige kultur, historie og traditioner. Landsforeningen repræsenterer mindretallet i offentligheden med det formål, at få romaerne og sinti'erne anerkendt og accepteret både på det folkeli-

ge og det politiske niveau. Skolegang og uddannelse er ligeledes en hjertesag for landsforeningen, der blandt andet står bag det prisbelønnede Mediator-projekt, hvor 12 uddannelsesrådgivere har været tilknyttet skolerne i Slesvig-Holsten siden sommeren 2014. Med andelsboligsprojektet „MARO TEMM“ er det ligeledes lykkes at etablere et fast boligområde, hvor sinti-romaerne kan fastholde deres sprog og særlige traditioner. Projektet giver næring til håbet om, at især børnene vil finde sig til rette i området og blive tilskyndet til at indgå i et fælleskulturelt samvær. Sinti-romaernes forening i Slesvig-Holsten er organiseret under hovedorganisationen Zentralrat Deutscher Sinti und Roma, som er hjemmehørende ved mindretallets store dokumentations- og kulturcenter i Heidelberg. Akkurat som det danske mindretal i Sydslesvig og friserne har det tyske mindretal af sinti og romaer været sikret af delstatens forfatningsmæssige lov om beskyttelse og udviklingen siden 2012.

Kolofon

Udgiver

DialogForumNorden
c/o Europäische Akademie Schleswig-Holstein
Akademieweg 6, 24988 Oeversee
Tlf.: +49(0)4630 550
E-Mail: dfn@eash.de

*Delstaten Slesvig-Holstens udpegede kommitterede
for mindretal og folkegrupper, graenslandsarbejde
og nedertysk*

Renate Schnack
Düsternbrooker Weg 104, 24105 Kiel
Tlf.: +49(0)431 988 5824
E-Mail: rena.te.schnack@stk.landsh.de

Den slesvig-holstenske Landdag
Düsternbrooker Weg 70, 24105 Kiel
Tlf.: +49(0)431 988 0
E-Mail: registratur@landtag.ltsh.de

Foto

Shikhar Bhattarai (Stocksy)

Layout

amatik Designagentur
Boninstraße 63, 24114 Kiel

Maj 2017

Partner

